

Varhaiskasvatuslain (540/2018) muutokset 1.8.2021 alkaen

Sivistyslautakunta 17.06.2021 § 52
996/12.05.00.00/2021

Varhaiskasvatuslakia on täsmennetty kahden pykälän osalta. Varhaiskasvatuslain 36 § koskee päiväkodin henkilöstön mitoituksesta poikkeamista ja 57 a ja b pykälät koskevat henkilökunnan ilmoitusvelvollisuutta. Lain uudet pykälät astuvat voimaan 1.8.2021. Lakimuutos on liitteenä.

§ 36 Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen

Voimassa olevassa varhaiskasvatuslaissa henkilökunnan ja lasten suhdeluista eli mitoituksesta poikkeaminen on määritelty niin, että lapsista johtuvista poissaoloista johtuen mitoituksesta on voitu tilapäisesti poiketa. Uudella lisäyksellä henkilöstömitoitusta koskevaa säännöstä tarkennetaan siten, että siinä kielletään säädetystä mitoituksesta poikkeaminen henkilöstön poissaolojen takia. Lisäyksen tarkoituksena on selkeyttää voimassa olevaa säännöstä.

Nykyinen lakiteksti: ”Päiväkodissa voidaan poiketa 35 §:ssä tarkoitettusta suhdeluvusta, jos lasten keskimääräiset varhaiskasvuspäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät. Poikkeaminen voi tapahtua siten, ettei lapsia ole muutoin kuin lyhytaikaisesti yhtäaikaisesti päiväkodissa enempää kuin suhdeluku edellyttää.

Lisäksi 35 §:ssä tarkoitetuista suhdeluista voidaan poiketa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti laajennettaessa lapsen varhaiskasvatusaikaa 17 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.”

Uusi lisäys pykälään 36

Uudessa lisäyksessä todetaan, että ”Poikkeaminen 35 §:n tarkoitettusta suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.” Toiminnan järjestämisen kannalta tämä tarkoittaa, entistä tarkempia sijaisjärjestelyjä, koska henkilöstön poissaolot eivät saa vaikuttaa suhdelukuun niin, että se alittuisi.

§ 57 a Henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Uusi lainkohta, jonka tarkoituksena on vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön keinoja puuttua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti tehtävässään huomaamiinsa epäkohtiin tai ilmeisten epäkohtien uhkien lasten varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitusvelvollisuus koskee varhaiskasvatuslain 26–30 pykälissä määriteltyä henkilöstöä eli varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia, varhaiskasvatuksen sosionomeja, erityisopettajia ja perhepäivähoitajia. Henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden voidaan katsoa kehittävänsä myös varhaiskasvatuksen toimipaikkojen omavalvontakulttuuria.

§ 57 b Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Uusi lainkohta ohjeistaa ilmoitusvelvollisuuden toimintaohjeet. Pykälässä kuvataan tarkasti toimenpiteet, joihin päiväkodin johtajan tai varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan tulee ryhtyä ilmoituksen saatuaan.

Varhaiskasvatuksen toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivytystä käynnistää tarvittavat toimenpiteet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, on varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan poistamiseksi.

Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti ja se on saatettava varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitukset säilytetään ilmoitusta seuraavan toimikauden loppuun saakka.

Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen Aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta poisteta. Aluehallintovirasto tai Valvira voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään.

Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, muutoksesta on ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle. Päiväkodeissa tapahtuvasta esiopetuksesta säädetään 1 §:ssä 6 momentissa, joka on perusopetuslain (628/1998) mukaista. Esiopetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Lisäksi päiväkodissa järjestettävään esiopetuksen valvontaan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan samoja pykäläitä kuin varhaiskasvatuksessakin on säädetty.

Vaikutukset toiminnan järjestäjälle

Varhaiskasvatuksen järjestäjän kannalta uusi lainkohta edellyttää, että henkilöstöä koulutetaan riittävästi, jotta henkilöstö ymmärtää ilmoitusvelvollisuuden ja siihen liittyvän salassapitosäätelyn oikein.

Ilmoitusten osalta rekisterinpitäjänä olevan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee tehdä tietosuojasetuksen 35 artiklassa tarkoitettu vaikutusten arviointi.

Uusi lain kohta lisää hallinnon työtä koulutuksen, ohjauksen, ilmoitusten jatkotoimenpiteiden ja vaikutusten arvioinnin osalta.

Kunnassa tämä koko uudistus tarkoittaa sitä, että lyhytaikaisia sijaisia on oltava tarjolla rekrytoinnin kautta ja varahenkilöstöä on päiväkodeissa lisättävä.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esititys

Lautakunta merkitsee lain varhaiskasvatuslain muuttamisesta tiedoksi.

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Leena Laine, puh. 040 317 2201

Päätös

Esititys hyväksyttiin.